

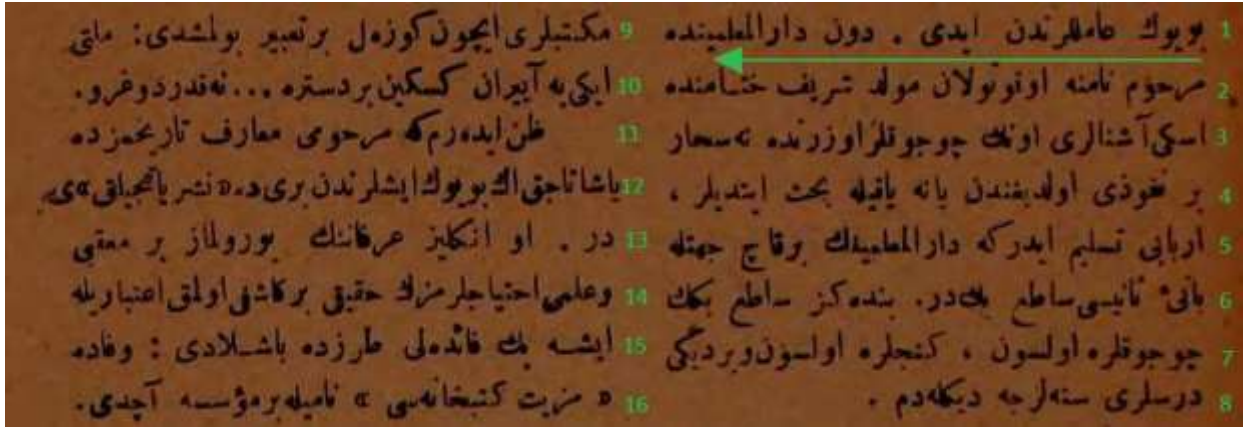
KULLANIM KILAVUZU

FIELD GUIDE

Transkripsiyon Methodu

Başlamadan Önce:

Osmanlıca'nın sağdan sola yazıldığını unutmayın. Eğer görüntü birden fazla sütun veya sayfa içeriyorsa okumaya ve transkribe etmeye en sağdaki sütundan ve sayfadan başlamanız gerekmektedir.

Aşağıda, bu projede takip ettiğimiz transkripsiyon methodunun detayalarını bulabilirsiniz. Bu method ile transkribe edilmiş örnek bir metin için Alan Kılavuzundaki Transkripsiyon Örneğine göz atabilirsiniz.

- Bu çalışmada "yarım transkripsiyon" yöntemini takip ediyoruz. Dolayısıyla, metinleri günümüz Türkçesine çevirirken özel transkripsiyon karakterleri kullanmanıza gerek yok. Sadece Arapça ve Farsça kökenli kelimelerde bulunan uzun ünlüleri göstermek için uzatma işareti "ˆ" kullanmanız yeterli. (Ör: "cerîde" ya da "tekâmül" veya "hurûf")
Uzatma işareti için: 1) Mac bilgisayarlarda, klavyede bir karakterin üzerine (a,u,o, veya ı) elinizi çekmeden basarsanız o karakterin uzatma işaretli hali ekranın alt kısmında gözükecektir. 2) Microsoft sistemi kullanan bilgisayarlarda önce "CTRL + 3" tuşlarına ardından uzatma işaretini üzerine koymak istediğiniz harfe basabilirsiniz.

-Transkripsiyon metinlerinde Osmanlı Türkçesinin yazım ve seslendirme kurallara mümkün olduğunca sadık kalın.

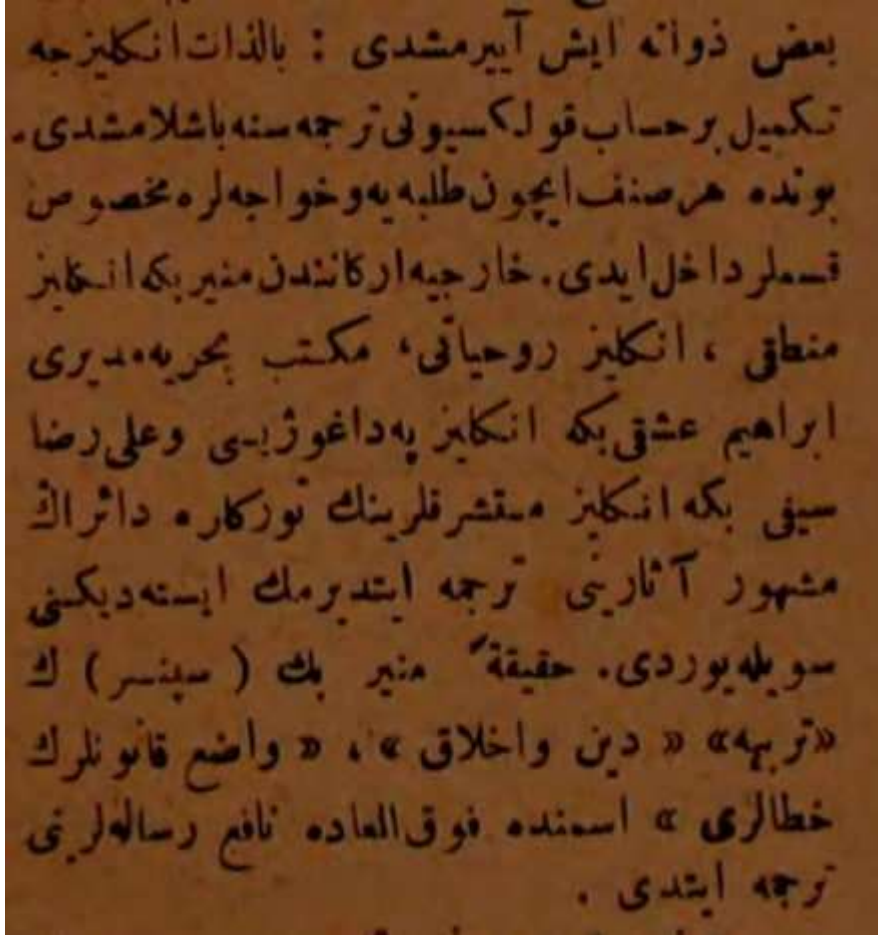
(Ör: "Ahmet" yerine "Ahmed", "gidip" yerine "gidüb" gibi)

- Modern Türkçe alfabesinde birden fazla harfe karşılık gelen Osmanlıca karakterler için , Arapça veya Farsça değil Türkçenin yaz. Bu nedenle, خ için kh değil k kullanın. Benzer şekilde چ için ch değil ç kullanın; ش için sh değil ş; غ için gh değil g ve ق için q değil k kullanın.(Ör: khusûs yerine husûs ; **nîche * yerine nîçe ; pasha yerine paşa, not ; qâmûs yerine kâmûs)

- Özel isimler günümüz Türkçesi imla kurallarına uygun biçimde büyük harflerle ve ekler kesme işareti ile ayrılarak yazılmalıdır. (Ör: “İngiliz’in”, “Mekteb-i Bahriye’de”)
- Farsça ve Arapça tamlamalar, anlam kaybı olmaması için, tire ve apostrof ile gösterilmelidir. (Ör: “Nizâm-ı Cedîd” ya da “Hadîkatü’ş-Şuârâ”) Ancak, Osmanlı Türkçesinde tek kelime olarak yerleşmiş olanları tamlama halinde göstermeye gerek yoktur. (Ör: “Cemâziye’l-evvel” yerine “Cemâziyelevvel” veya “Kânûn-i Sânî” yerine “Kânûnisânî” ya da “Şeyhü’l-İslâm” yerine “Şeyhülislâm”, fevkalâde, bizzât, alêlâde, vd.)

Eğer transkripsiyon methodu ile ilgili sorularınız var ise bunları projemizin [Sohbet](#) kısmında sorabilirsiniz.

Transkripsiyon Örneği

bazı zâta iş ayırmışdı: bizzât İngilizce

tekmi'l bir hesâb koleksiyonı tercemesine başlamışdı.

Bunda her sınıf için talebeye ve hocalara mahsûs

kısımlar dâhil idi. Hâriciye erkânından Münîr Bey'e İngiliz

mantıkı, İngiliz rûhiyâtı, Mekteb-i Bahriye müdîri
İbrâhîm Uşşakî Bey'e İngiliz pedagojisi ve Alî Rızâ
Seyfî Bey'e İngiliz müsteşriklerinin Türklere dâir en
meşhûr asârını terceme etdirmek istediğini
söylüyordu. Hakîkaten Münîr Bey (Spensır)ın
<< Terbiye >> <<Dîn ve Ahlâk>>, <<Vâzı' Kânûnların
Hatâları>> isminde fevkalâde nâfi' risalelerini
terceme etdi.

Hasar Görmüş Sayfalar

Koleksiyonda bazı belgeler zarar görmüş olabilir. Bu gibi durumlarda, lütfen metnin mümkün olduğu kadarını transkript ediniz. Aşağıda hasarlı metinlerin transkripsiyonuna ilişkin örnekler verilmiştir:

Ör:

[unclear]...[unclear] tahta, üstü tahta

Silinmiş (Üzeri Çizilmiş) Bölümler

Belgelerde bazı kelime veya cümlelerin üstü çizilmiş olabilir. Lütfen bu bölümleri okuyabildiğiniz kadarıyla transkribe edin, daha sonra bu kısımları “highlight” ederek **Deletion** butonuna tıklayın.

Bu kelime veya cümleler hic bir sekilde okunamıyorsa, bu bölümler yerine metne üç nokta ekleyin (...) ve bu noktaları “highlight” ederek **Deletion** etiketini tıklayın.

Ör:

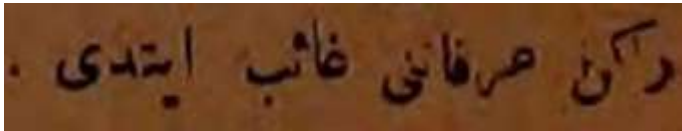
[deletion] bir çok yerleri kırıldı, ilâvesi [deletion]

[deletion] elzem bir çok şeylerden sarf-ı nazar [deletion]

Okunamayan Kelimeler

Bazı kelimeler okunmak için net olmayabilir. Lütfen net olmayan kelimeleri okuyabildiğiniz kadarıyla yazıya geçirin ve **Unclear** etiketini ekleyin. Kelime hiç bir şekilde okunamıyorsa, üç nokta ve **Unclear** etiketini ekleyin.

Ör:

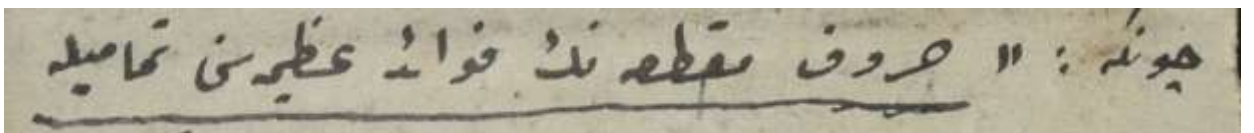

[unclear]...[unclear] irfânını gâib etdi.

Underlined Words and Lines

Belgelerdeki bazı kelimeler veya ifadelerin altı yazar tarafından çizilmiş olabilir. Böyle durumlarda lütfen bunları kelime ve ifadeleri seçili duruma getirerek **Underline** butonuna basın.

Ör:

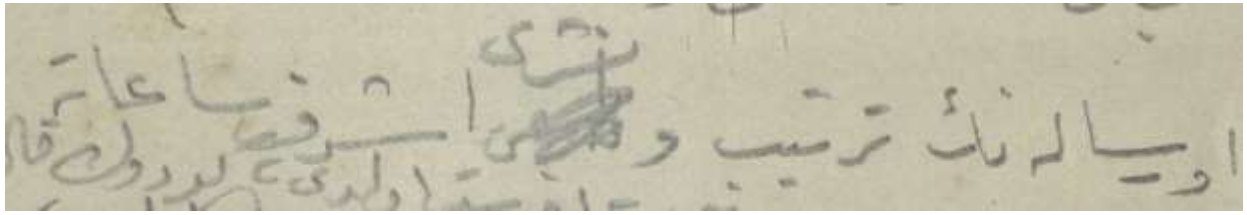

çünkü: “[underline] hurûf-ı mukataanın fevâidi azîmesini tamâmıyla [underline]

Metne Sonradan Eklenen Bölümler

Belgelerdeki bazı kelime veya ifadeler metinlere sonradan eklenmiş, yani satırların arasında, altında veya üstüne yazılmış şekilde olabilirler. Lütfen bunları yazarın kasdettiği okuma sırasına uygun bir şekilde transkribe edin, seçili duruma getirerek "Insertion" butonuna basın.

Ör:

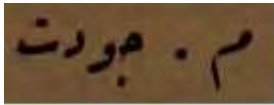

o risâlenin tertîb ve [deletion]...[deletion] [insertion]neşri[insertion] eşref-i sââte

Kısaltmalar

Belgeler bazı kısaltmalar içerir. Lütfen kısaltmaları tam olarak sayfada göründükleri şekilde yazınız. Aşağıda kısaltmaların transkripsiyonu ile ilgili örnekler verilmiştir:

Ör:

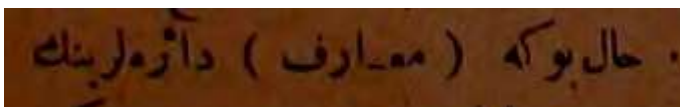

M. Cevdet

Tırnak İşaretleri ve Parantezler

Metinde << >>, [], () gibi işaretler sıkça kullanılmıştır. Çoğu zaman günümüz kullanım amacından farklı olan bu işaretleri orjinalinde olduğu gibi transkripsiyona aktarın.

Ör:

hâlbuki (Maârif) dâirelerinin

دارالمعلات نظامنامه سنك « اوز اوچنجى » ماده سى بوبله

Dârülmua'llimât Nizâmnâmesinin <<on üçüncü>> mâddesi böyle

روس مستشرقى (رادلوف) بيله (وولغا) حوزه سينده ياشايان

Rus müsteşriki (Radlof) bile (Volga) havzasında yaşayan

[پدرى: كىمى موفى كىمى
مقار]

[pederi: Binbaşî Mustafâ Kâzım [unclear]...[unclear] mütekâid]

Birebir Transkripsiyon Kuralının İstisnaları

Belgelerde Türkçe telaffuzu yazılış şeklinden çok farklı olan kelimelerle karşılaşabilirsiniz. Böyle istisnai durumlarda, lütfen birebir transkripsiyon kuralını göz ardı ederek bu kelimeleri yaygın olan telaffuz şekillerine uygun bir şekilde transkribe edin.

Ör:

بك

Hoca

خواجه

Bey

Latin Harfleriyle Yazılmış Kelimeler

Belgelerde Latince yazılmış olan ifadeleri, bu kelimelerin başlangıç ve bitiş kısımlarına slash işaretini ** (/) ** ekleyerek transkribe edin.

Ör:

(Die heimat)

(/Die heimat/)

Yabancı İsimler

Osmanlıca metinlerde yabancı isimler Türkçede telaffuz edildikleri gibi yazılırlar. Bu isimleri transkribe ederken orijinal dildeki telaffuzlarına göre değil, Osmanlı Türkçesi telaffuzlarına uygun bir şekilde çevirin.

Ör:

رادلوف
بارتولد
فرانچسكى

Radlof

Bartold

Françeski

Sıkça Kullanılan Kelimeler: Aylar, Günler ve Rakamlar

Aylar

Hicrî

محرم	Muharrem
صفر	Safer
ربيع الاول	Rebiülevvel
ربيع الاخر	Rebiülâhir
جمادي الاول / جمادي الاولي	Cemâziyelevvel
جمادي الاخر / جمادي الاخرة	Cemâziyelâhir
رجب	Receb
شعبان	Şaban
رمضان	Ramazân
شوال	Şevvâl
ذي القعدة	Zilkade
ذي الحجة	Zilhicce

Rûmî

مارت	Mart
نيسان	Nisan
مايس	Mayıs
حزيران	Haziran
تموز	Temmuz
اغسطس	Ağustos
ايلول	Eylül
تشرين الاول	Teşrinievvel
تشرين الثاني	Teşrinisânî
كانون الاول	Kânûnievvel
كانون الثاني	Kânûnisânî
شباط	Şubat

Günler

بازار / يوم الاحد	Pazar
بازار ايرتس / يوم الاثنين	Pazartesi
صالي / يوم الثلاثاء	Salı
جهارشنبه / يوم الاربعاء	Çarşamba
پنج شنبه / يوم الخميس	Perşembe
جمعه	Cuma
جمعه ايرتسى	Cumartesi

Rakamlar

١	1
٢	2
٣	3
٤	4
٥	5
٦	6
٧	7
٨	8
٩	9

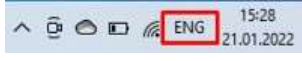
Sanal Türkçe Klavye Kurulumu

Windows için

Windows bilgisayara Türkçe Klavye nasıl eklenir?

- **Başlat**'a gidin **Ayarlar > Zaman ve Dil Ayarları**'na gidin
- Sol sütundan **"Dil"**i seçin** Klavyeler** bölümünün altında butonuna tıklayarak **Türkçe** klavyeyi listenize ekleyin

- Masaüstü ekranın sağ alt köşesinden klavyenizi istediğiniz dile çevirebilirsiniz

Windows bilgisayarlarda Ekran Klavyesi Nasıl Açılır?

- **Başlat** 'a gidin
- **Ayarlar > Erişim Kolaylığı >** ve **Ekran Klavyesini Kullan** altındaki iki durumlu düğmeyi açık olarak seçin

Mac bilgisayara Türkçe Klavye nasıl eklenir?

-Sistem Tercihleri>Klavye>Giriş Kaynakları'na gidin

-Ekranın alt kısmındaki küçük artı (+) işaretine tıklayarak **Türkçe** klavyeyi listenize ekleyin.

-Masaüstü ekranın sağ üst köşesinden klavyenizi istediğiniz dile çevirebilirsiniz

